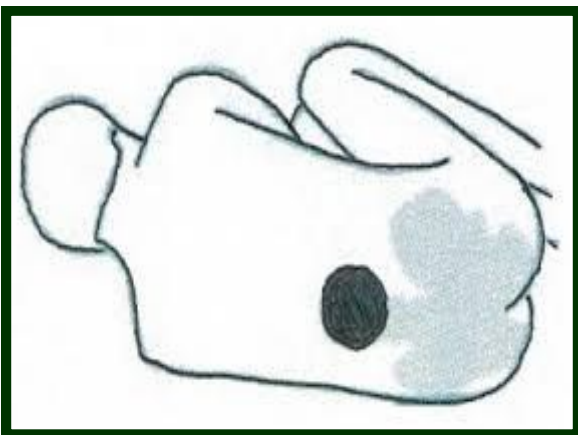

پدستان بهداشت (دع)

گرفتن مایع مغزی-نخاعی

کد: GCC-PA-027/09

واحدآموزش همگانی

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۵/۰۱/۱۵

مراقبت های بعد از انجام پروسیجر

در اکثریت موارد و در صورتی که پزشک معالج در مورد بیمار دستور خاصی صادر نکرده باشد لازم نیست اقدام خاصی صورت گیرد .

⇐ درد و ناراحتی بیمار در محل گرفتن مایع نخاع و احياناً سردرد وی با چند ساعت استراحت برطرف خواهد شد .

⇐ پانسمان محل را می توان پس از ۲۴ ساعت برداشت و در صورتی که از سایر جهات ممنوعیتی وجود نداشته باشد بیماری تواند پس از ۱ تا ۲ روز حمام نماید.

منابع:

بیماری های مغز و اعصاب، برونر.سودارث

احتیاطات:

بیمارانی که قرار است مایع نخاعی آنها گرفته شود در ابتدا از نظر سطح هوشیاری ، وضعیت قلبی تنفسی و معاینه عصبی و به خصوص از نظر معاینه علائم افزایش غیرطبیعی فشار داخل مغزی مورد بررسی قرار می گیرند .

همچنین پزشکان به ناحیه پایین کمر توجه می نمایند تا در محل مورد نظر مشکلی از قبل مانند عفونت یا سوختگی و امثال آن وجود نداشته باشد.

هر گاه پزشکان تشخیص دهند که خم کردن ستون فقرات ممکن است برای بیمار مشکلی ایجاد کند یا حال عمومی و سطح هوشیاری وی را بسیار وخیم ارزیابی کنند، بلافاصله درمان را قطع می کنند و ممکن است انجام این اقدام تشخیصی را به بعد موکول کنند .

همچنین اگر پزشکان نگران ضایعه موضعی در مغز، نخاع یا مشکلات انعقادی باشند نیز انجام آن به بعد موکول می شود .

مایع مغزی نخاعی چیست ؟

مایع مغزی - نخاعی مایعی شفاف و بی رنگ است که در داخل فضاهای داخلی مغز و همچنین بین پرده های مغزی جریان دارد .

نقش مایع نخاع در تشخیص بیماریها :

گرفتن مایع نخاع (پونکسیون کمری) جزء اقداماتی است که پزشکان در موارد زیر آن را انجام می دهند:

• زمان مشکوک شدن به عفونت پرده های مغزی

• التهاب مغز

• تشخیص سایر بیماریهای مغزی از جمله

◀ خونریزیهای خاص مغزی

◀ بیماریهای التهابی

◀ سرطان خون

تزریق دارو در مایع مغزی نخاعی

بسیاری از داروهایی که خوراکی هستند یا از طریق رگ وارد بدن می شوند، توانایی عبور از دیواره های فشرده و درهم تنیده رگهای موجود در مغز و نخاع را ندارند به همین دلیل لازم است دارو از طریق شبکه رگهای خونی موجود در مغز و نخاع که به نام سد خونی- مغزی معروف هستند تزریق گردد.

نحوه گرفتن مایع نخاع

ممکن است بیمار را به پهلو خوابانده یا به حالت نشسته قرار دهند و معمولاً یک دستیار ستون فقرات را خم می کند تا فضای بین مهره های کمر از پشت باز شود.

پس از ضد عفونی کردن و آماده سازی محل مورد نظر، سوزن مناسبی را از لابلاهی دوم مهره کمری عبور می دهند تا نوک سوزن وارد فضای اطراف نخاعی شود. در این حالت چند قطره مایع نخاعی گرفته می شود و سپس سوزن خارج شده و محل پانسمان می شود .

عوارض:

در صورتی که کلیه اصول رعایت شده باشد گرفتن مایع نخاعی اقدامی تقریباً بی خطر به حساب می آید. درحقیقت شایع ترین عارضه آن بروز سردرد است که در بزرگسالان شایع تر از کودکان می باشد و با اندکی استراحت نیز بهبود می یابد .

